

NYÁRLŐRINC
KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

GAZDASÁGI PROGRAMJA
2020-2024. évekre

BEVEZETÉS

A gazdasági program elkészítésére a helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban megfogalmazott kötelezés alapján került sor.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete a ciklusának időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, fejlődjön.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a megyei területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat(ok) által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A gazdasági programnak tartalmaznia kell:

- az egyes közszolgáltatások biztosítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket,
- az egyes közszolgáltatások színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

A Képviselő-testület tudomásul veszi azt, hogy a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe kell venni minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiak kerültek figyelembevételre:

- a Képviselő-testület és a polgármester elképzelései,
- az Önkormányzat működtetésében résztvevő intézmények vezetőinek javaslatai, elvárásai, elképzelései,
- a település lakossága, önszerveződő közösségei által megfogalmazott elképzelések, igények,
- az Önkormányzat jelenlegi, illetve várható pénzügyi helyzete.

A gazdasági programban meghatározott célkitűzések eléréséhez a Képviselő-testületnek két irányba is koncentrálnia kell:

- egyrészt a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására, másrésztől
- a szükséges anyagi források, eszközök megteremtésére.

A célkitűzések megvalósításakor a Képviselő-testületnek ügyelnie kell arra, hogy az egyes elképzelések úgy valósuljanak meg, hogy azok a legfőbb célként meghatározottakat segítsék, járuljanak hozzá a részcélok megvalósításához.

A jelen gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a Képviselő-testületnek biztosítani kell a szükséges anyagi eszközöket, valamint vagyont.

Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megteremtéséhez nem elegendők a szokásos, évről évre keletkező források (állami támogatások), hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására, illetve
- az Önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, illetve a meglévő anyagi források nagyobb mértékű kihasználására.

Nyárlőrinc Községi Önkormányzat gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények

1. A település helyzetének feltérképezése

1.1. Földrajzi elhelyezkedés

Községünk hét évszázados történetre tekint vissza, a XIII. században Szent Lőrinc tiszteletére szentelt templomról kapta nevét. A település lakóit a vendégszeretet, a hagyományok tisztelete és a korszerű ismeretek iránti nyitottság jellemzi.

Nyárlőrinc a Duna-Tisza közti homokhátság „fővárosától”, Kecskeméttől 18 km-re, a Kiskunsági löszös háton fekszik. Északról a 44-es számú Kecskemét – Békéscsabai országúttal párhuzamosan futó vasútvonal a határa, amely Kecskemétet köti össze Kunszentmártonnal.

Nyárlőrinc Község Kecskemét város szomszéd települése. A településen Kecskemét Megyei Jogú Város vonzása érvényesül. E vonzásközpont jelentősége hosszú idő óta tapasztalható és szerepe változatlan.

Gazdasági környezet

Nyárlőrinc Község igazgatási területe 6.636 ha. A község Bács-Kiskun Megye Kecskeméti Járáshoz tartozik.

A térség gazdaságának legdinamikusabban fejlődő ágazata az ipar, azon belül az autóipar. Ennek pozitív gazdasági hatásai közvetve érvényesülnek településünkön is.

A helyi gazdaság jellegzetességei

A helyi gazdaság átalakulása az utóbbi 10 évben tartósan mutatkozó pozitív irányt vett. A mezőgazdasági termelésben jelentős koncentráció megy végbe. Az elaprózódott területek gazdaságosan művelhető területekké egyesülnek, mezőgazdasági vállalkozások, östermelők és családi gazdaságok kezében. A mezőgazdaságon belül az állattenyésztés, növénytermesztés és az erdőgazdálkodás a legjobban fejlődő ágazatok. A hagyományos gyümölcstermesztés, főként a munkaerő hiány miatt erősen háttérbe szorul.

A mezőgazdasági termékek közvetlen értékesítése a legjellemzőbb még, de a terménytárolás és feldolgozás irányába már történt elmozdulás. Egyes kertészeti kultúrák meghonosítására termesztési és felvásárlási együttműködés kezd kialakulni Kecskeméti nagy cégekkel. Az ipar a volt állami gazdasági infrastruktúrán kezdett fejlődni. A talpon maradt utódcégek esetében folyamatos fejlesztések tapasztalhatók.

A rendelkezésre álló terület és infrastruktúra egy része azonban még kihasználatlan. A kedvező közlekedés-földrajzi elhelyezkedésre és a helyi termelésre több szállítmányozással foglalkozó vállalkozás alakult.

1.2. Népeség

A lakosság számra korábban – az elmúlt 10 évben - a csökkenés volt jellemző, de 2010-től a népeség száma viszonylag stagnál. A község lakónépessége 2020. január 1-én 2340 fő.

Demográfiai adatok 2015-2019. között:

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lakónépesség fő	2323	2324	2319	2351	2340
0-18 évig fő	454	439	463	457	454
65-100 évig fő	406	421	414	424	422
Születések száma fő	28	20	18	29	29
Halálozások száma fő	24	26	33	29	35

A korösszetétel pozitívan alakult, mivel a 18 éven aluliak aránya növekedett, a 60 év feletti lakosság számhoz viszonyítva. (Ez 8%-os növekedést jelent.)

1.3. Település területe, térbeli szerkezete

Az igazgatási területet a táji, természeti adottságokat követő szerkezet és területhasználat határozza meg. A területhasználati elemek: szőlő, gyümölcsös, szántó, erdő és gyepterületek mozaikosan jelennek meg, de tájkarakterek kirajzolódnak. Az északi rész jellemzően erdőkkel, gyümölcsösökkel, szántókkal vegyes tanyás térség. A déli részen nagyobb arányban találhatóak szántók és természetes gyepek. A szőlő gyümölcsös területek a szántó és erdő területek javára folyamatosan csökkennek.

Az igazgatási terület meghatározó eleme a kelet-nyugat irányú 44. sz. főút és a vele közel párhuzamos Kecskemét-Kunszentmárton vasútvonal, valamint az észak-nyugat irányú Alpár-Nyárlőrinc csatorna.

A belterület és a tanyás terület arányos fejlesztése biztosítandó a településrendezéssel és az építési szabályozással. Belterület fejlesztése a meglévő településszerkezet továbbfejlesztésével történhet. A fejlesztések minimális mértékben a meglévő belterületen belül, valamint annak kiterjesztésével biztosíthatóak.

2. Az önkormányzat gazdasági helyzetének és tendenciájának megismerése

2.1. Vagyoni helyzet elemzése

Nyárlőrinc Községi Önkormányzat 2019. évi vagyonának bemutatása

NYÁRLŐRINC KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT 2019. ÉVI VAGYONÁNAK BEMUTATÁSA					
	A	B	C	D	E
1	MEGNEVEZÉS	KONSZOLIDÁLÁS	TÖRZSVAGYON		FORGALOMKÉPES
2			FORGALOMKÉPTELEN	KORLÁTOZOTTAN FORGALOMKÉPES	
3	A/I. Immateriális javak	650			650
4	A/II. Tárgyi eszközök	1 714 418	1 063 522	447 598	203 298
5	A/III. Befektetett pénzügyi eszközök	22 364			22 364
6	A/IV. Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök	189 750			189 750
7	A) NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ BEFEKTETETT ESZKÖZÖK	1 927 182	1 063 522	447 598	416 062
8	B/II Értékpapírok	163 030			163 030
9	B) NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ FORGÓESZKÖZÖK	163 030			163 030
10	C/II Pénztárak csekkek, betétkönyvek	84			84
11	C/III-IV Forintszámlák és Devizaszámlák	145 165			145 165
12	C) PÉNZESZKÖZÖK	145 249			145 249
13	D/I Költségvetési évben esedékes követelések	50 981			50 981
14	D/II Költségvetési évet követően esedékes követelések	4 457			4 457
15	D/III Követelés jellegű sajátos elszámolások	20 205			20 205
16	D) KÖVETELÉSEK	75 643			75 643
17	E) EGYÉB SAJÁTOS ESZKÖZOLDALI ELSZÁMOLÁSOK	-341			-341
18	ESZKÖZÖK ÖSSZESEN:	2 310 763	1 063 522	447 598	799 643

Az önkormányzat vagyona a 2019. évi zárómérleg alapján 1.924.152,- ezer forint.

2.2. A pénzügyi helyzet

Az önkormányzat pénzügyileg stabil volt és kiegyensúlyozottság jellemezte.

2.3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák

A költségvetési bevételek és kiadások szerkezete az alábbiak szerint alakult:

	2015		2016		2017		2018		2019	
Bevételek	összeg	%	összeg	%	összeg	%	összeg	%	összeg	%
Intézményi működési bevételek	63 985	8%	15 905	3%	16 320	2%	21 399	2%	20 225	2%
Állami támogatások, átengedett központi adók	108 500	14%	118 079	23%	112 945	14%	118 730	13%	123 250	10%
Közhatalmi bevételek	157 453	21%	173 647	34%	203 725	25%	201 087	23%	231 518	19%
Felhalmozási bevételek	287 547	38%	54 900	11%	312 814	39%	108 070	12%	81 437	7%
Finanszírozási bevételek	142 221	19%	150 615	29%	165 226	20%	441 527	50%	791 652	63%
ebből értékpapír	97 801		98 852		110 962		105 550		310 760	
Összesen	759 706	100%	513 146	100%	811 030	100%	890 813	100%	1.248.082	100%
Kiadások										
Személyi juttatások és járulékok	127 435	18%	145 060	32%	169 769	36%	180 533	33%	183 592	18%
Dologi kiadások	106 367	15%	59 419	13%	64 278	14%	107 603	20%	164 305	16%
Szociális kiadások	7 411	1%	6 423	1%	10 001	2%	5 244	1%	5 393	1%
Egyéb működési kiadások	9 835	1%	17 048	4%	21 710	5%	16 481	3%	67 688	7%
Felhalmozási kiadások	307 892	44%	62 405	14%	74 934	16%	107 900	20%	347 320	34%
Finanszírozási kiadások	145 308	21%	169 724	37%	135 305	28%	121 198	22%	260 650	25%
Összesen	704 248	100%	460 079	100%	475 997	100%	538 959	100%	1 028 948	100%

Bevételek:

- bevételi oldalon központi elvonásokra került sor, amire a továbbiakban is számíthatunk, vagy feladat átvétellel, vagy anélkül,
- költségvetési kompenzáció várható,
- pályázati források vagyonnövelő és működési megtakarítást eredményező hatást gyakorolhatnak,
- a helyi gazdaság eddigi fejlődésének ütemét figyelembe véve az önkormányzatot illető bevételek szinten maradása, vagy kis mértékű növekedése várható.

Kiadások:

- a bérköltségek folyamatos emelkedése várható,
- a beruházások költségeinek emelkedése dinamikusan növekszik,
- a beruházások kiadás csökkentő hatása várhatóan érvényesülni fog.

2.4. Helyi adók

A helyi adók esetében az önkormányzat képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett folyamatosan az önkormányzat számára biztos bevételi forrást, és a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelentsen.

2019. évi adóbevételek adónemenként (2019. 12. 31. állapot szerint)

Építményadó:	26.515.350,-
Kommunális adó:	10.692.024,-
Helyi iparüzési adó:	182.968.115,-
Gépjárműadó:	10.537.070,-
Késedelmi pótlék:	165.350,-

A település szempontjából alapvetően meghatározó a településen székhellyel, illetve telephellyel rendelkező vállalkozások száma, azok erős gazdasági tevékenysége, az általuk befizetett iparüzési adó jelentős nagysága.

HIPA adóbevételek 2015.-2019. év

2015. év	117.172.000,-
2016. év	135.414.078,-
2017. év	161.663.791,-
2018. év	162.979.810,-
2019. év	182.968.115,-

A településen az iparüzési adót fizető vállalkozások, vállalkozók száma 2019. évben 228, melyből a három legnagyobb:

1.	Maspex Olympos Kft.:	119.763.490,-	fizetendő adó
2.	Szikrai Borászati Kft.:	23.109.877,-	fizetendő adó
3.	Delta Kft.:	13.529.636,-	fizetendő adó.

2.5. Az előző 2014. – 2019. évekre vonatkozó gazdasági program végrehajtásának értékelése

- Közvilágítás korszerűsítése,
- Református templom átépítése,
- Óvoda épületének felújítása és egy bölcsődei csoport kialakítása,
- Fogorvosi rendelő felújítása,
- Játszótér létesítése,
- A 44-es főút melletti kerékpárút üzembehelyezése,
- A Polgármesteri Hivatal felújítása,
- A zártkertek közvilágításának kialakítása,

- A Rákóczi, Tavasz, Bem, Orgona utcák szilárd burkolattal való ellátása,
- Dózsa Gy. és Iskola utcák járdájának térkővel való ellátása,
- Dózsa Gy. és Sugár utcai buszöblök kialakítása,
- Kerékpártárolók kialakítása a Dózsa Gy. utcán és a vasútállomás épületének felújításával,
- Temető Dózsa Gy. utcai frontszakasz kerítésének felújítása,
- 0131; 0134; 0139/3; 0143 hrsz-ú külterületi földutak szilárd burkolattal történő ellátása,
- Hulladékkal terhelt területek felszámolása,
- Elektromos alhálózat leválasztása

2.6. Folyamatban lévő beruházások (fejlesztések)

- orvosi rendelő és szolgálati lakás felújítása

Az önkormányzat a következő regionális programokban érintett:

„Kék-víz” Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvíz-javító Program

A program célja, hogy az erről szóló kormányrendeletben felsorolt településeken az ivóvízben lévő szennyező anyagok arányát a határérték alá szorítsa.

Az ivóvízminőség–javító program keretében Nyárlőrinc önálló víztisztító-művel rendelkezik és megépült a víztorony.

A program II. ütemében Nyárlőrincen az elzárószerelvények és tűzcsapok cseréjére kerül sor.

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatást ellátó Duna-Tisza-közi Nagytérségi Konzorcium által pályázott ISPA/KA projekt vagyonelemeinek rendezése és tovább működtetése más formában.

GAZDASÁGI PROGRAM

Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2020-2024. évekre a következő általános fejlesztési elképzeléseket határozza meg. A gazdasági program előkészítése során gondoskodni kell az anyagok lakosság, és vállalkozók általi megismerhetőségéről, véleményezhetőségéről és javaslattevési lehetőségéről.

3. A fejlesztési területek, fejlesztési lehetőségek:

- lakásfejlesztés,
- intézményfejlesztés,
- gazdasági területek fejlesztése,
- zöldterület fejlesztés,
- infrastruktúra,
- építésügyi kérdések,
- ipar,
- mezőgazdaság,
- idegenforgalom,
- a munkahelyteremtés,
- közösségfejlesztés.

3.1. Lakásfejlesztés

A település meghatározó, legjellemzőbb felhasználása a lakóterület. A lakásállomány alakulása az alábbi:

	Belterületi lakás	Külterületi tanya	Összesen
2015. év	870	173	1043
2016. év	870	172	1042
2017. év	869	173	1042
2018. év	870	173	1043
2019. év	877	173	1050

A belterületi településkarakter meghatározói a lakóterületi beépítések. Ezért a lakóterületi építési szabályozás a beépítési sajátosságok, a hagyományos településszerkezet megtartásának eszköze lehet.

A lakóterület-fejlesztést új belterületi lakóterület kijelölésével kell biztosítani az Árpád utca mögötti terület kijelölésével és közművesítésével. Ösztönözni kell a belterületi üres telek beépítését.

3.2. Intézményfejlesztés

Az intézményellátás minőségi és mennyiségi színvonala minden település számára meghatározó jelentőséggel bír. Az intézményellátással kapcsolatos fontos körülmény, hogy egyes intézményfajták esetében az önkormányzatot ellátási felelősség terheli, más (vállalkozói típusú) intézmények esetében pedig csak szervező, irányító közvetett szerepet játszik az ellátás biztosításában.

Az első csoportba tartozó oktatási-, nevelési-, szociális- és egészségügyi intézmények esetében indokolt az ellátás norma szerinti méretezés.

A település 2300 fős népességszámából következően az alábbi intézményi kapacitásokat kell biztosítani:

- 1.) Óvoda: Kincskereső Óvoda és Bölcsőde. Fenntartója Nyárlőrinc Községi Önkormányzat. A jelenlegi férőhely elégséges. Az intézmény teljes körűen felújított, a tárgyi és személyi feltételek kiválóak. A jelenlegi állapot megőrzése a cél.
- 2.) Iskola: Lakiteleki Eötvös Általános Iskola Buzás János Tagintézménye. Fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. Megfelelő számú tanterem áll rendelkezésre. Az épületek és az udvar felújításra szorulnak.
- 3.) Orvosi rendelő: 1 munkahely házi orvos (vegyes), 1 munkahely fogorvos, 1 munkahely gyermekorvos (rész munkaidőben), 1 munkahely védőnői szolgálat. A rendelő épületei és az eszközállomány felújítása folyamatban van.

Vállalkozói típusú intézmények esetében a kereslet-kínálat és területi alkalmasság a meghatározó tényező az ellátás alakulásában. Ide soroltak a kereskedelmi, vendéglátó és szolgáltató létesítmények. Ezek fejlesztéséhez segítséget kell nyújtani a hivatali lehetőségeken keresztül.

3.3. Gazdasági területek fejlesztése

Nyárlőrinc gazdasági szerepvállalása nagyobb részben a mezőgazdasághoz, a mezőgazdasági feldolgozáshoz köthető. Az elmúlt évtizedben az ipari és szolgáltatói szektorban foglalkoztatottak aránya jelentősen emelkedett.

Gazdasági célú épületek belterületen (akár lakóépületekkel vegyesen is) elhelyezhetőek, de a lakásokra és intézményekre előírt környezetterhelési határértéket be kell tartani.

A gazdasági célú kihasználatlan területek hasznosításának elősegítése fontos feladat. Az önkormányzat infrastruktúra fejlesztése elősegítheti egyes területek bevonását.

Külterületen majorságok kialakításának lehetőségét biztosítani kell. A külterjes mezőgazdasági épületek számára nem feltétlenül szükséges gazdasági területet kijelölni, amennyiben azok a telek kis beépítettsége (max 3%) mellett, illetve nagy birtokközpontként megvalósíthatóak.

3.4. Zöldterület-fejlesztés

Belterületi zöldterület-fejlesztés elemei az alábbiak lehetnek:

- utcafásítások elsősorban lakossági közreműködéssel,
- közparkok növényállományának tervszerű megújítása, rendszeres karbantartása,
- beépítést és egyéb védelmet szolgáló zöldterületek, kiemelt jelentőséggel az utak menti fasorok.

A jellegzetes tájkarakter megőrzése, a természetes élőhelyek megtartása és fenntartása a természeti területek beépíttelenségével biztosítható. A közterület karbantartásához további eszközállomány bővítésre van szükség.

3.5. Infrastruktúrafejlesztés

Az infrastruktúrális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település fejlődését. A közvetlen településközi úthálózat nyomvonalai megvannak. A belterületi úthálózat szilárd burkolatú. A belterületen a közműves ellátások ivóvíz, földgáz, áram, szennyvízhálózat biztosítottak. A megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét. Az úthálózat rendszeres karbantartása fontos feladat, különös tekintettel a nagy igénybevételnek kitett külterületi földutak kezelésére. Ebbe be kell vonni az úthasználókat. A kerékpáros közlekedés feltételeinek további fejlesztése szükséges belterületen és külterületen is. A hírközlési hálózatok fejlesztése szükséges.

3.6. Építésügyi kérdések

Nyárlőrinc **összevont rendezési** terve 2014-ben jóváhagyásra került. A változó igényeknek megfelelően folyamatosan felülvizsgáljuk, illetve a jogszabályi változásokat beépítjük.

3.7. Ipar

A helyi iparral, illetve vállalkozásokkal kapcsolatos elképzelések megvalósítása azért fontos feladat, mivel a vállalkozások közvetve-közvetlenül a település fejlődését segítik, javítják a termékekkel, szolgáltatásokkal való ellátottságot, munkahelyet teremtenek, adóbevételekhez juttatják az önkormányzatot.

A vállalkozások a helyi gazdaság hajtóerejét képezik, közvetlen hatással vannak a munkahelyekre, illetve működésük során növelik a vásárlóerőt.

A rendelet alkotás és a helyi szabályozás során figyelembe vesszük a vállalkozások igényeit. Az infrastruktúra kialakítása során törekszünk a közös érdekek mentén történő fejlesztésre. A hivatali eljárások során törekszünk a gyors és hatékony ügyintézésre. Szükség esetén szerepet vállal az Önkormányzat a beruházások megvalósíthatóságában.

3.8. Mezőgazdaság

Az ágazat presztízsének és jövedelmezőségének növelése – a hagyományokat és adottságokat figyelembe véve – óriási jelentőséggel bír a település jövőjének tekintetében. A birtokszerkezet kedvező irányú változása és a termelőket segítő gazdasági környezet fejlődése mellett, az éghajlat változással járó káros hatások mérséklése lesz a legnagyobb feladat. Ez elsősorban az öntözés lehetőségének megteremtésével valósulhat meg. Ebben az önkormányzat koordinációs szerepvállalására lesz szükség.

3.9. Idegenforgalom

Az idegenforgalom a település azon ágazata, ahol még vannak kiaknázatlan lehetőségek. Ki kell használni azt, hogy Magyarország egyre népszerűbb turisztikai célpont a külföldi lakosság számára, s jó ütemben fejlődik a belföldi turizmus is. A turisztikai kínálat az igényeket figyelembe véve egyre szélesedik, ahol a településnek meg kell találnia, illetve ki kell alakítania a saját arculatát.

A turisztika fontos azért is, mert munkahelyteremtő és népességmegtartó képessége is jelentős lehet. A turisztikai fejlesztés lehetőségét más infrastruktúra fejlesztés (pl.: öntözés, kerékpárút építés) alapozhatja meg.

Az előző gazdasági programban előírt idegenforgalmi célkitűzések nem teljesültek, ezért ismét előírásra kerültek.

3.10. Munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése

Az önkormányzat képviselő-testülete a 2020.-2024. évekre az alábbi feladatokat és célokat határozza meg a munkahelyteremtés feltételeinek javítása érdekében.

Általános foglalkoztatást segítő célok és feladatok

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása a településen fontos feladat, bár a munkanélküliség aránya az országos átlag alatt van.

A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az önkormányzat:

- a fejlesztési elképzeléseknél meghatározottak szerint segíti a helyi ipart, a helyi vállalkozásokat,
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, ehhez a honlapján hirdetési lehetőséget biztosít,
- rendszeresen együttműködik a BKM.KH.KJH. Foglalkoztatási Osztállyal.

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási program előnyt biztosít az állás nélküli személynek azáltal, hogy a közmunka ideje munkavégzésnek minősül, másrészt előnyt jelent a foglalkoztatónak, mivel kedvező anyagi feltételekkel (részben a BKM.KH.KJH. Foglalkoztatási Osztály pályázati finanszírozásával) tud ellátni közcélú feladatokat.

A közmunkások foglalkoztatásával kapcsolatban az önkormányzat:

- minden évben megvizsgálja a közfoglalkoztatások lehetőségeit, összehangolja a feladatokat és az érintett személyek tudását és tapasztalatát,
- kihasználja a közmunkával való foglalkoztatás finanszírozási előnyeit.

3.11. Közösségfejlesztés

Az önkormányzat szervező, közösségteremtő tevékenysége mellett nagy hangsúlyt kell fektetni a civil önszerveződések támogatására. A civil közösségekkel való együttműködés több területen képes kiegészíteni az önkormányzati feladatellátást, ami esetenként akár anyagi, akár egyéb erőforrásbeli terhet vállal át. A hagyományok ápolása, a helyi identitás erősítése kiemelt terület, a település népességmegtartó képességének fontos eleme. A lakossági önszerveződések anyagi és erkölcsi támogatását fenn kell tartani.

4. Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások

Az önkormányzati feladatok illetőleg a közszolgáltatások biztosításáról az

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 13. § (1) bekezdése rendelkezik.
(Mötv.)

Az épített- és természeti környezet védelme

A képviselő-testület az épített- és természeti környezet védelme érdekében:

- szükség szerint módosítja a helyi védelemről szóló rendeletét,
- vizsgálja a védett értékek hasznosítási lehetőségét.

Az épített környezet védelme érdekében kitűzött célok:

- az önkormányzati ingatlanok felújítása.

A természeti környezet védelme érdekében kitűzött célok:

- helyi környezetvédelmi akciók indítása, illetve csatlakozás más szerv által hirdetett környezetvédelmi programokhoz,
- a helyi környezeti értékek megismertetése, népszerűsítése,
- természeti értékekre felhívó jelzések, táblák készítése.

A lakás és egyéb önkormányzati helyiség gazdálkodása

Az önkormányzat lakásgazdálkodási tevékenysége során:

- javítja a különböző közszolgáltatások fenntartásához szükséges szolgálati lakások állapotát, orvosi szolgálati lakás felújítás és a rendőr szolgálati lakás állagmegóvása szükséges.

A vízrendezés és csapadékvíz elvezetés

Az önkormányzat biztosítja az egészséges ivóvízellátás szolgáltatást.

Az ivóvízzel történő ellátás a BÁCSVÍZ szolgáltatón keresztül történik.

A közkutak üzemeltetését felül kell vizsgálni és csak a szükségeseket kell fenntartani.

A csapadékvíz szikkasztó árokrendszert a szükséges helyeken fel kell újítani.

A köztemető fenntartása

Az önkormányzat kötelező feladatként köteles ellátni a köztemető-fenntartással kapcsolatos feladatokat.

A köztemető-fenntartás, mint közszolgáltatás biztosítása és színvonalának emelése érdekében az alábbi feladatok ellátására van szükség:

- át kell tekinteni az önkormányzat köztemető rendeletét,
- a köztemető üzemeltetését arra alkalmas vállalkozóval kell megoldani.

A köztemetőben az „eltávozottak” méltó búcsúztatásához illő ravatalozó áll rendelkezésre.

További feladatok:

- temető területének bővítése, az új rész tervszerű kialakítása,
- a temető minden oldalához kerítés biztosítása, továbbá
- urnaparcellák kialakítása, urnafal létesítése.

A helyi közutak és közterületek fenntartása

A képviselő-testület a helyi közutak fenntartásával kapcsolatban a közúthálózat olyan kialakítására törekszik, melyek megfelelnek a település igényeinek és egyben településfejlesztési célok is:

- szükséges a belterületi utak folyamatos karbantartása, felújítása.

A közútkezeléssel összefüggésben fontos, hogy az önkormányzat:

- lépéseket tegyen annak érdekében, hogy az utak állaga ne romoljon,
- figyelemmel kísérje azokat a tényezőket, melyek az utak állapotában kárt okoznak.

A képviselő-testület kívánatosnak tartja a közterületek megfelelő színvonalon történő fenntartását, ennek érdekében a következő feladatokat határozza meg:

- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására,
- gondoskodni kell a közterületek fásításáról, az elöregedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról.

A közterületekkel kapcsolatban az alábbi fejlesztési célok határozhatóak meg:

- látványelemekkel (pl. virágos növény tartó kővályú) kell gazdagítani a közterületeket.

Különösen a következő közterületekre kell koncentrálni:

- önkormányzati hivatal környéke,
- önkormányzati intézmények:
- sportpálya,
- temető,
- vasútállomás.

A közterület-fenntartási feladatokat a vállalkozó, illetve a polgármesteri hivatal fizikai alkalmazottaival a közfoglalkoztatottakkal látja el. Az eszközállomány bővítése szükséges. (ágaprító, pótkocsi, fűrészgép)

Parkolási lehetőség biztosítása

A parkolási lehetőségek biztosítása érdekében feladat:

- a meglévő parkolók megfelelő állapotának biztosítása,
- új parkolók kialakítása a Dózsa Gy. utcában és a fogorvosi rendelőnél.

A köztisztaság és településtisztaság fenntartása

A szilárd hulladék gyűjtést és elhelyezést több átszervezés után a Duna–Tisza közti Hulladékgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (továbbiakban: DTKH Nonprofit Kft.) biztosítja. A házhoz menő szelektív hulladék gyűjtése havonta egy alkalommal működik.

Megoldandó továbbra is a külterületen a nagymennyiségű legális és illegális szemét lerakásának megszüntetése. Szintén megoldandó az időszakos nagy mennyiségű

szerves anyag tömeg (fanyesedék, lomb stb.) elhelyezése. Megfontolandó aprítógép beszerzése.

A település tisztasága érdekében fontos felhívni a lakosság figyelmét környezetük tisztántartására, az ingatlanuk előtti utca rész rendben tartására.

Szabálysértési eljárást kell kezdeményezni az illegális szemétkerakókkal, hanyag ingatlan tulajdonosokkal szemben.

Az önkormányzat gondoskodik az önkormányzati közutak téli síkosság mentesítéséről és a hó eltakarításáról, a közterületek tisztántartásáról, a zöld területek gondozásáról.

A közbiztonság helyi feladatainak ellátása

A körzeti megbízott helyben történő szolgálatának biztosítása továbbra is megoldandó kérdés a településen, erre azonban – figyelembe véve a rendőrség tartósan létszámhiányos működését – nem sok reményünk van.

Az önkormányzat a helyi közbiztonsági feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését, ilyen programok tartását kezdeményezi a rendvédelmi szerveknél,
- támogatja a polgárőrség működtetését (szorgalmazza a polgárőrszervezet aktív tevékenységét, helyet biztosít számukra, anyagilag támogatja az eszközbeszerzéseket),
- felhívja a rendőrség figyelmét a tudomására jutott, a közbiztonságot veszélyeztető körülményekre,
- anyagilag támogatja a rendőrőrs működtetését,
- biztosítja a térfelügyelő kamera rendszer működtetésének anyagi forrását.

Közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, energiatakarékosság

Az önkormányzat a következők szerint működik közre a helyi energiaszolgáltatásban:

- pályázati lehetőségeket keres az energiaellátás korszerűsítésére,
- alternatív energiaforrások alkalmazása.

Az energiafelhasználással kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

- Művelődési Ház fűtésének korszerűsítése,
- Általános Iskola energetikai és fűtés korszerűsítése.

Közreműködés a foglalkoztatás megoldásában

Az önkormányzat közreműködik a településen élő magánszemélyek foglalkoztatási problémáinak megoldásában. Az ellátott feladatokat a gazdasági program korábbi része tartalmazza.

Gondoskodás az óvodáról, az alapfokú nevelésről, az oktatásról

A Kincskereső Óvoda és Bölcsőde az önkormányzat fenntartásában működik, 4 óvodai és egy bölcsődei csoporttal.

A Lakiteleki Eötvös Általános Iskola Buzás János Tagintézményének fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. Megfelelő számú tanterem áll rendelkezésre.

Gondoskodás az egészségügyi ellátásról

Az önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása. A képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt az egészségügyi szolgáltatást a következő módon kívánja biztosítani:

- Fenntartja:
 - a háziorvosi ellátást (Dózsa Gy. utcai rendelőben egy praxissal),
 - a védőnői ellátást,
 - a fogászati ellátás az önkormányzat tulajdonában lévő helyi rendelőben (Fő u. 16.) történik, melyet vállalkozó fogorvos végez,
 - bővíthető az ellátás pl. vérvétel, rehabilitációs programok,
 - a közterületeken és az önkormányzati területeken vállalkozó, illetve a közfoglalkoztatottak gondoskodnak a parlafű-mentesítésről.

Gondoskodás a szociális ellátásról

Az önkormányzat képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának. A szociális ellátások területén az önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- gyermekjóléti szolgálat, családsegítés (Tiszaalpári Önkormányzati társulás útján),
- házi segítségnyújtás feladat ellátási szerződés keretében (Tizsakécske Város Önkormányzatával),
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (Tizsakécskei Város Önkormányzatával),
- szociális étkeztetés,
- tanyagondnoki szolgálat.

A tanyagondnoki szolgálat bővítése szükséges, a külterületi lakosok számát figyelembe véve.

Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokról való gondoskodás

Az önkormányzat képviselő-testülete kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat. A kapcsolódó szolgáltatások körében ellátandó feladatok:

- az önkormányzat a következő gyermekvédelmi szolgáltatásokat, ellátásokat biztosítja:
 - családsegítő szolgálat (a szolgáltatást közvetetten a Tiszaalpári önkormányzati társulás útján),
 - az önkormányzat támogatja a Nyárlőrinc az Idősekért és a Rászorulókért és

az Egészséges Ifjúságért Alapítvány nevű civil szervezet működését.

Közművelődés, könyvtár, civil szervezetek és a sport támogatása

A település Művelődési Háza és könyvtár sokrétű feladatot lát el. Igyekszünk biztosítani a művelődést, szórakozást és hagyományok ápolását.

Az épület alkalmas a feladat ellátására. Több lépésben korszerűsítettük, bővítettük, eszköz állományát rendszeresen fejlesztjük. Helyet biztosítunk a civil szervezeteknek, valamint az önszerveződő köröknek.

A Művelődési Ház működésén belül gondoskodni kell, hogy a kulturális és közművelődési feladatokat ellátó szervezetek számára biztosítva legyenek a működéshez szükséges feltételek.

Több hivatalos szervezeti forma nélkül működő csoport is van, melyek időszakosan vagy akár hosszabb múltra visszatekintve igen hasznosan működnek.

A képviselő-testület fontosnak tartja a sporttevékenységekkel kapcsolatos közszolgáltatások további biztosítását is. Ennek érdekében:

- gondoskodik a település sportéletének helyet adó épületek és pályák folyamatos karbantartásáról, rendben tartásáról,
- támogatja a település sportegyesületeit,
- fontosnak tartja és segíti a sportegyesületek pályázati tevékenységét.

Egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése

A képviselő-testület az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében a következő közszolgáltatásokat biztosítja, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

- támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőréssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak,
- az egészséges életmód feltételeinek biztosítása érdekében ellátja a helyi sporttevékenységgel kapcsolatos feladatokat (lásd korábban), így biztosítja a mozgáshoz való helyet,
- Ellenőrzi, hogy:
 - a középületekben, közművelődési intézményekben dohányozni csak az udvarban az arra kijelölt helyen lehessen.

Az egészséges életmóddal kapcsolatos fejlesztési célok:

- fásítás és parkosítás a következő területeken: folyamatosan az utcákban,
- aktív szabadidő eltöltés feltételeinek fejlesztése, pl. nagyobb gyermekek részére játszótér létesítése, szabadtéri sportpark építése.

5. 2020.-2024. évekre szóló konkrét fejlesztési célok meghatározása

A következőkben azok a mérhető költségvetési kiadással járó fejlesztések, célok kerülnek meghatározásra, melyek a normál költségvetési kiadásokon túl terhelik a költségvetést, és melyek bizonyos feltételekkel megvalósítható célkitűzés fokozatba

kerültek besorolásra.

Mérhető költségvetési kiadással járó fejlesztések, célok			
Megnevezés			
Téma	Altéma	Konkrét megnevezés	Kiadás
Fejlesztési elképzelések	Közétkeztetés biztosítása	Intézményi, szociális, munkahelyi és felnőtt étkeztetés biztosítására új közkonyha létesítése	300 000 000
	Közútfejlesztés	Új bevezető út kialakítása fénySOROMPÓS vasúti átjáró létesítésével, Belterületi utak, járdák felújítása, a Fő utcai járda szakasz kerékpár sávval történő bővítése.	444 500 000
	Iskola rekonstrukció	Iskola épületének felújítása, energetikai korszerűsítése	381 000 000
	Csapadékvíz elvezetés	Belterületi meglévő csapadékvíz elvezető rendszer teljes felújítása új rendszerek kiépítése	63 500 000
	Építési telkek kialakítása	Rendezési terv szerint beépíthető terület megszerzése 50 telek kialakítására, közművesítésére	190 500 000
	Tanyagondoki szolgálat fejlesztése	Tanyagondnoki gépjármű beszerzése	20 320 000
	Bentlakásos időotthon építése	40 fő elhelyezésére alkalmas új időotthon építése	508 000 000
	Ipari terület fejlesztése, helyi gazdaság erősítése	Telephely kialakítása, infrastrukturális fejlesztése, meglévő vállalkozások technológiai és eszközfejlesztése	254 000 000
	Kerékpárút tovább építése	Nyárlőrinc és Lakitelek között megépült kerékpárút tovább építése Kecskemét irányába	228 600 000
	Pusztai víztározó és öntöző rendszer rehabilitációja	Tiszaalpár, Lakitelek és Nyárlőrinc közötti öntöző rendszer és víztározó felújítása	3 000 000 000

Lényeges szempont, hogy a felújításhoz, beruházáshoz a szükséges összeget pályázati úton szükséges biztosítani a legkisebb önerő felhasználásával.

6. A településfejlesztési politika célkitűzései

Az önkormányzat településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a képviselő-testület ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudjon.

A népességszám egészséges növekedésének és település eltartó képességének szinkronban tartása a település élhetőségének záloga.

7. A településfejlesztés széles nyilvánossága

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés a településen élők és tevékenykedők számára ismert módon a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez biztosítja annak, hogy a fejlesztési tervekből azok valósuljanak meg, melyek tényleg a település jövőjét, hosszútávú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

A településfejlesztés nyilvánosságával kapcsolatos célkitűzések:

- Folyamatosan karban kell tartani a település honlapját.
- A honlapon biztosítani kell a helyet:
 - a képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatoknak,
 - a kereskedelmi tevékenységet végző vállalkozók listája,
 - a településsel kapcsolatos kiadványnak,
 - a település intézményeinek,
 - a helyi civil szervezeteknek,
 - a településen megrendezett programoknak.
- A lakosság tájékoztatásában fontos szerepet játszik a havonta megjelenő Nyárlőrinci Hírmondó újság.
- A településfejlesztésbe be kell vonni a helyi lakosságot, vállalkozókat és önszerveződő közösségeket.
- Érdekegyeztető és tájékoztató fórumokat kell szervezni az egyes fejlesztésekhez kapcsolódva,
- Törekedni kell az érintettekkel való párbeszédre, a nyilvánosság ne szorítkozzon csak a megismerhetőségre, az önkormányzat befogadó legyen az érintettektől érkezett észrevételekre, felvetésekre.

8. A településfejlesztés átgondoltsága

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, az önkormányzati működés egyes területére vonatkozó működési és fejlesztési programok, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus éve alatt.

A településfejlesztés során azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni:

- melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az önkormányzat tartósan, a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy
- melyek hosszú távon a település élhetőbbé válását szolgálják,
- melyek hozzájárulnak munkahely teremtési feltételek kedvező alakulásához,
- melyek kedvezően befolyásolják a településnek a környező településekhez viszonyított súlyát, jelentőségét,
- amelyek széles körben számíthatnak a lakosság, valamint az egyéb érintettek közvetlen és közvetett erkölcsi és anyagi támogatottságára,
- beruházások esetében azokat, melyek gazdaságosságát, üzemeltethetőségét, kihasználtságát előzetes eljárásban igazolták.

9. A településrendezési terv

Az önkormányzat területrendezési terve a településfejlesztés egyik

alapdokumentuma, amely kijelöli a településen belül az egyes településrészek funkcióját, jellegét.

A képviselő-testület feladata, hogy:

- a ciklus ideje alatt áttekintse a településrendezési tervet, szükség esetén lépéseket tegyen a rendezési terv módosítására,
- biztosítsa a rendezési terv és a településfejlesztési célok harmonizációját,
- lépéseket tegyen a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására.

10. Településüzemeltetési politika célkitűzései

A település településüzemeltetési politikájának célkitűzései a következők:

- Az önkormányzat a közszolgáltatások biztosítása és színvonalának emelése vonatkozásában meghatározottakat a lehető legmegfelelőbb szolgáltatóval végezze, figyelembe véve:
 - a gazdaságosság,
 - a hatékonyság és
 - az eredményesség követelményeit.
- A településüzemeltetési feladatok főbb szervezési, lebonyolítási feladatait az önkormányzati hivatal végezze, ezzel biztosítva azt, hogy a feladatok ellátása átlátható, összehangolható, szükség esetén átszervezhető legyen. Az üzemeltetési feladatok gyakorlati végrehajtását, ellátását:
 - településüzemeltetési csoport (közmunkások, parkgondozók),
 - részben külső szolgáltatók látják el.
- A településüzemeltetés során biztosítani kell a megalapozott költségvetéssel, és a likviditás folyamatos figyelemmel kísérésével azt, hogy az üzemeltetéshez szükséges pénzügyi fedezet rendelkezésre álljon. Fejlesztési forrásokat kell teremteni a településüzemeltetési eszközfejlesztésre, amely a fogyasztó munkaerőt képes kiváltani.

11. Felkészülés a pályázatokra

Mivel a képviselő-testület mandátumának időszaka alatt jelentős pályázati források nyílnak meg, szükséges az, hogy a településfejlesztés egyik fontos eszközévé váljon a pályázati tevékenység. A sikeres pályázatok érdekében:

- a pályázatok megírására a szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező személyt/személyeket kell keresni és megbízni külsős személyében.
- a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni – mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő,
- figyelni kell az előre elkészített tervek hatályosságát, szükség esetén kérni kell a tervek felhasználhatósági idejének módosítását.

Pénzváltó István
polgármester